

LOUNAIS-SUOMEN
YMPÄRISTÖKESKUS
SYDVÄSTRA FINLANDS
MILJÖCENTRAL

Ravinteiden käyttö maataloudessa ja vesiensuojelu

Pirkko Valpasvuo-Jaatinen
Lounais-Suomen ympäristökeskus
Kasvinravinneseminaari 26.11.2008

Esityksen sisällöstä

- Taustoja Lounais-Suomen ympäristökeskuksen alueelta
- Taustoja lannoittamiseen liittyvistä säädöksistä ja ohjeistuksista
- Vireillä olevia kokeilu- ja tutkimushankkeita
- Hallinnolliset muutosnäkömät
- Ilmastomuutokseen ym liittyvät muutostarpeet

Taustoja Lounais-Suomesta 1/2

- Viljelyssä 450 000 ha peltoa (yli 20% koko maan peltoalasta)
- Peltoalan osuus maa-alasta vaihtelee vesistöalueittain n 18-43% välillä. Saaristomeren valuma-alueen kaikkien suurten vesistöjen pelto% on 40%
- Peltojen nykyinen ravinteisuus hyvin korkea (P-luku >20mg/l noin 23% pelloista)
- Maalajit savea ja hiesua, kaltevia rantapeltoja paljon, myös tulva-alueita paljon

Taustoja Lounais-Suomesta 2/2

- Aktiivituloja n 11 000., keskipelto suurenee jatkuvasti; Varsinais-Suomessa >41 ha, Satakunnassa >33 ha.
- Kotieläintalous sika- ja siipikarjavaltaista, suuret tuotantoyksiköt keskittyneet alueellisesti Vakka-Suomeen ja Kaakkois-Satakuntaan.
- Lantaa ja sen ravinteita syntyy paljon
- Vehmaalla ja Oripäässä fosforia >18 kg/kunnan peltohehtaari ja typpeä >70 kg/kunnan peltohehtaari Loimaan seutu ja Somero myös lantarikkaita.
- Vastaava tilanne on myös Huittisissa ja Vampulassa

Lannoittamiseen <>vesiensuojeluun liittyvät säädökset ja ohjeistukset 1/2

- Eläinsuojien ympäristölupamenettely ohjaa eläinsuojien sijoittumista ja lannan varastointia sekä käyttöä
- YM:ssä valmistunut luonnos kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjueksi (lupamenettelyn ohjeistusta)
- Ns Nitraattiasetus koskee kaikkea typpilannoitusta
- Lannoittamista pohjavesialueilla ohjaa pohjavesiasetus
- Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea lannoitusta pohjavesialueilla ja rantapelloilla
- Kaikkea maataloustoimintaa määräävät ns täydentävät ehdot=lainsäädännön noudattaminen

Lannoittamiseen <>vesiensuojeluun liittyvät säädökset ja ohjeistukset 2/2

- Ympäristötuen ehdot edellyttävät lannoittamista viljavuustutkimuksen, maalajien ja realistisen sato-odotuksen perusteella (P- ja N- lannoitus eri ohjeet)
- Ympäristötuen lisätoimenpiteissä mahdollisuus ravinnetaseen laskentaan, typpilannoituksen tarkentamiseen (N-mittaus perustaksi) ja lannan levitykseen kasvukaudella ja kerääjäkasvien viljelyyn
- Erityistukimahdollisuuksia: suojavyöhykkeet, pohjavesialueiden peltoviljely, luomu-tuotanto, ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen, turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely, lietelannan sijoitus peltoon

Vireillä runsaasti kokeilu- ja tutkimushankkeita 1/2

- TEHO-hanke: Lounais-Suomen ympäristökeskus, MTK-Varsinainen-Suomi ja MTK- Satakunta 2008-2010
  - Mukana jo nyt yli 100 tilaa
  - Kaikille lasketaan ravinnetaseet, hyvin runsaasti tehdään N-mittauksia ja maanrakenteen ongelmien selvittämiseksi kuoppatestejä
  - lantakysymyksiin etsitään tilakohtaisia ratkaisuja, kokeillaan levitystekniikoita, eri levitysaikoja ym
  - kokeillaan kipsiä P:n huuhtoutumisen vähentäjänä
  - uusia kokeiluja paljon vireillä
  - arvioidaan kustanushyödyllisyyttä ja vesistövaikutuksia

Vireillä runsaasti kokeilu- ja tutkimushankkeita 2/2

- TEHO pyrkii tuottamaan todella uusiakin toimenpiteitä uuden ympäristötuen perustaksi
    - tilan ympäristökäsikirja
    - tilojen välinen yhteistyö
    - vesistöalueittaiset ratkaisut, hydrologinen kunnostus
    - aktiivinen ravinnerikkaiden peltojen köyhdyttäminen
    - todellinen > 80 talviaajan kasvipeitteisyys
    - bioenergia ja sen vesiensuojeluratkaisut
- KIINTEÄ YHTEISTYÖ MUIDEN HANKKEIDEN KANSSA
HYÖTYLANTA, JALOJÄTE, ALUEELLISET HANKKEET**

Hallinnolliset muutospäätökset 1/2

- Ympäristötuen sisällön kehittäminen
  - Ravinnetase lannoituksen perustaksi tulossa pakolliseksi
  - maan rakenteen selvittäminen ja toimenpiteet
  - uusien erityistukien voimakas hyödyntäminen
- Uusi ympäristötuki 2013
  - muutokset kenties melko suuria
  - ajatus tilakohtaisista ratkaisuista ja hyvän tilanteen ylläpidosta
  - kokeiluilta ja tutkimukselta odotetaan paljon

Hallinnolliset muutospäätökset 2/2

- Vesienhoidon suunnitelmien perustana olevat toimenpideohjelmat antavat selkeät vesistölliset tavoitteet maatalouskuormituksen vähentämiselle
- Tavoitteena vesistöjen hyvä tila 2015, 2021 ja viimeistään 2027
- Alueelliset ja paikalliset erot suuria, Lounais-Suomessa suurin osa vesistöistä saatavissa hyvään tilaan vasta 2027
- Bioenergian tuottamisen tilakohtaisiin ratkaisuihin ja kustannustekijöihin suuri huomio

-
-
- ## Ilmastomuutokseen ja muihin vakaviin syihin liittyvät nopeat muutostarpeet

- Syksyinen lannoitus mahdollisimman vähäiseksi
- Lannan syyslevityksestä ilman kasvustoa luovuttava kokonaan eteläisessä Suomessa
- Muidenkin lähinnä syksyllä levitettyjen orgaanisten lannoitteiden levityksestä luovuttava
- Kotieläinsuojien sijoituksen perustaksi alueelliset taselaskelmat, ellei lannan käsittelyyn löydetä todella hyviä ratkaisuja
- Talviajan kasvipeitteisyyteen liittyviin P-huuhtoutumisriskeihin löydettävä vastakeinoja
- Peltotoimenpiteitä täydennettävä oja- ja vesistötoimenpiteillä (kemialliset pidättimet, kosteikot)

Kiitos kiinnostuksesta!

- Keskustelua ja mielipiteitä !
- Uusia ideoita tarvitaan !